

DIAKONISSALAITOS
LOPPURAPORTTI

Oululaisten nuorten ajatuksia tulevaisuudesta

Loppuraportti 15.9.2023

Diakonissa-
laitos

© Diakonissalaitos 2023

Toimittanut: Diakonissalaitos & Ellun Kanat

Sisällys

Alkusanat	4
Prosessi	6
Miten keskustelut järjestettiin	6
Tulokset ja tulkinta	7
Loppusanat	16

Alkusanat

Kuka sinulta viimeksi kysyi tulevaisuudesta?

”Osa nuorista on innostuneita ja päättäväisiä tulevaisuutensa suhteen. Sitten on heitä, joilla ei ole valoa. Kun asiat eivät mene suunnitelmien mukaan, mieli hajoaa. He elävät vain tässä päivässä.”

Kesällä 2023 kaksi kokemusasiantuntijaamme tapasivat lähes sata Oulun alueella asuvaa nuorta ja kysivät nuorilta heidän ajatuksiaan tulevaisuudesta. Kokemusasiantuntijamme tapasivat ihmisiä erilaisin lähtökohdin ja taustoin, ja olivat kasvokkain myös nuorten ja heidän elämäänsä vaikuttavien, monimutkaisten ongelmien kanssa.

Taustalla oli halu saada alueen haavoittuvassa asemassa olevien nuorten ääni kuuluviin ja lisätä heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa. Tämä raportti, jota luet, tekee hyvin selväksi, että nuorilla on kyllä ääni sekä vahvoja ja yhteiskunnamme kannalta tarpeellisia näkemyksiä – jos päätämme kuunnella.

Nyt tehty Diakonissalaitoksen nuorten ohjelman, Vamos Oulun ja Oulun kaupungin yhteistyö ponnisti tärkeästä havainnosta, joka tehtiin nuorten ohjelman kiertueella vuonna 2022. Kun silloin tavattiin 140 nuorta ympäri Suomea, nostivat he esiin, että omia ajatuksiaan on helpompaa kertoa, kun kuulijana on joku samaistuttava henkilö. Joku, joka tietää mitä itse on kokenut. Kiertueella kohdatuilla nuorilla oli painavaa asiaa. He tietävät, miltä tuntuu kun yhteiskunnan turvaverkko pettää tai sen osaksi ei ole koskaan päässytäkään. Voit lukea työn keskeiset havainnot [täältä](#).

Tulevaisuuskeskustelut laajentavat tulevaisuusvaltaa

Halusimme vastata nuorten toiveeseen samaistuttavien vertaisten välisestä kohtaamisesta. Työssä merkittäviksi vetureiksi nousivatkin kaksi kokemusasiantuntijaamme, joiden tehtävä oli järjestää keskustelut nuorten kanssa. Lisäksi yhtenä Oulun kaupungin kanssa sovittuna tavoitteena oli kerätä nuorilta ratkaisuja nuorten tulevaisuuden turvaamiseksi. Löydät ne tästä raportista.

Halusimme kokeilla uutta tapaa saada haavoittuvassa asemassa olevien nuorten ääni kuuluviin. Menetelmäksi valittiin tulevaisuuskeskustelut, joita Diakonissalaitos oli toteuttanut jo keuhkatalvella 2023. Diakonissalaitos aloitti silloin mittavan, valtakunnallisen Ilmiöasema-työn laajentaakseen tulevaisuusvaltaa. Diakonissalaitos kutsui tulevaisuudesta keskustelemaan ne ihmiset, joita harvemmin aiheesta kuullaan ja kuunnellaan, sillä hyvän

tulevaisuuden rakentamiseen tarvitaan ihan jokaisen ajatuksia ja ääntä.

Ensimmäisessä Ilmiöasema-pilotissa tulevaisuutta pohtivat esimerkiksi työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret, päihdekuntoutujat, ikääntyneet, kehitysvammaiset ja vaikeavammaiset Suomessa ja osittain myös ulkomailla.

Tulevaisuuskeskusteluissa kerättiin signaaleja, eli merkkejä ja viestejä ihmisarvoisesta tulevaisuudesta. Minkälaiseksi kuvittelemme hyvän arjen tulevaisuudessa? Mitä isoja ilmiöitä tunnistamme yhteiskunnasta juuri nyt? Voit lukea Ilmiöasema-työn havainnoista lisää [tästä](#). Nyt siis pääsimme signaalien äärelle oululaisten nuorten kanssa.

Kokemusasiantuntijoille nuoret uskalsivat jakaa kipeimpiä kokemuksiaankin – avoimuuden ansiosta keskusteluista kerätty tieto on syvälistä ja tarkkaa

Työn aikana olemme päässeet kiinnostavien kysymysten äärelle: mitä uutta ja erilaista kokemusasiantuntijuus tuo tulevaisuuskeskusteluihin? Mitä saavat työstä itse kokemusasiantuntijat? Kaksi kokemusasiantuntijaamme kuvaavat projektia ja tulevaisuuskeskusteluja nuorten kanssa seuraavasti:

”En ole osannut kuvitella, että työ voi antaa niin paljon. Tulevaisuuskeskustelujen vetäminen on ollut itselle merkityksellinen ”leap of faith”, rohkea hyppy itselle johonkin uuteen ja työhön, josta ei tiennyt, selviääkö. Alkuun jännitti paljon ja työn halusi vain suorituskeskeisesti tehdä hyvin, mutta tiimiymdyimme ja muutuimme rennommiksi ja luovemmiksi – osasimme heittäytyä hetkiin.”

”Olemme oppineet paljon ja voimme jatkossa hyödyntää tässä työssä opittua missä vain työpaikassa. Helppoa ei toki ole ollut. Ryhmänvetäjän rooli oli itselle uutta ja siksi vaikeaa. Ryhmässä oleminen, kuunteleminen ja ryhmän vetäminen on helpottunut ja tullut tutuksi. Välillä haasteita oli oman suomen kielen taidon kanssa ja sekin kehittyi matkalla.”

Kokemusasiantuntijat kertovat, että keskustelut olivat välillä henkisesti raskaita. Nuoret uskalsivat jakaa keskusteluissa avoimesti välillä hyvin kipeitäkin asioita. Vaikka kokemusasiantuntijoilla oli Diakonissalaitoksen kautta esihenkilön, muun tiimin sekä halutessaan myös Vamos-valmentajan tuki sekä työterveyspalvelut, on nostettava hattua kahden itsekkin vaikeuksia kokeneen kokemusasiantuntijan kyvyille toimia tärkeässä ja haasta-

vassa keskustelunvetäjän roolissa. Välillä kokeneellekin ammattilaiselle asiakkaiden tilanteet menevät ihon alle. Kokemusasiantuntijoitamme varmasti kannatteli heidän valtava halunsa oppia, jota toinen heistä kuvaa:

”Minulla oli nälkä ymmärtää itseäni ja kehittyä. Olemme saaneet paljon uusia ajatuksia ja itseluottamusta. Hyvällä työparilla sekä työyhteisöllä ja sen välittömyydellä ja aitoudella on ollut iso vaikutus. Myös Oulun kaupungilta saimme paljon tukea. Ei tunnu, että on itse jossain byrokratian rattaissa.

Luottamus ja ymmärrettävyys tärkeää nuorille

Oulun tulevaisuuskeskustelut siis vahvistavat jo tuttua havaintoa, että kokemusasiantuntijan tehtävä voi toimia haasteita kokeneelle ihmiselle tärkeänä sillanrakentajana takaisin työelämään ja osaksi yhteisöä. Työ kiinnittää osaksi yhteiskuntaa – näin myös ilmenee oululaisten nuorten keskusteluista.

Samalla kun kaksi kokemusasiantuntijaamme saivat itse projektista paljon, pääsivät oululaiset nuoret keskustelemaan tulevaisuudesta vertaistensa kanssa. Kokemusasiantuntijat kertoivat myös itse omaa tarinaansa nuorille.

Nuoret suhtautuivat tulevaisuuskeskusteluihin myönteisesti ja aiheen äärelle pysähdyttiin mielellään. Muutamat nuorista sanoivat kiittäessään, ettei heiltä yleensä kysytä vastaavia asioita.

Kokemusasiantuntijamme antavat arvokkaan neuvon: tämänkaltaisen projektin onnistumiseen tarvitaan nuorille jo tuttuja, luotettavia ihmisiä, jotka voivat olla mukana kertomassa nuorille, mistä projektissa on kyse. Rakennetun luottamuksen merkitystä ei pidä aliarvioida.

Toinen merkittävä asia on selkeys. Jo kevään 2023 Ilmiöasema-työn pilotissa oli huomattu, että tulevaisuudesta käytävään keskusteluun osallistuminen on vaikeaa muille kuin asiantuntijoille.

Tulevaisuuskeskustelun vaikeuden huomasivat myös itse kokemusasiantuntijamme. Heidät oli rekrytoitu tärkeään tehtävään vahvuksiensa perusteella. He itse kuitenkin muistelevat, että ensimmäisenä työpäivänä heidät valtasi hämmennys. He eivät yksinkertaisesti aluksi ymmärtäneet kaikkea omaan tulevaan työhönsä liittyvää keskustelua. Kokemusasiantuntijat tekivätkin arvokkaan työn: he helpottivat nuorten osallistumista ja esimerkiksi muokkasivat jo tehdyn keskusteluoppaan kysymyksiä heille ja nuorille sopivammiksi.

Millainen yhteiskuntamme on, millaisen tulevaisuuden rakennamme?

Kun kokemusasiantuntijamme tapasivat 97 oululaista nuorta, heille piirtyi myös kuva yhteiskunnastamme. Joidenkin keskustelujen perusteella se tuntuu sammuttelevan vain tulipaloja, reagoivan akuuttiin hätään ja unohtaneen pitkäjänteisen rakentamisen ja inhimillisyyden. Mitä sinä ajattelet, onko näin?

Tästä loppuraportista voit lukea havainnot tulevaisuuskeskusteluista sekä Diakonissalaitoksen henkilöstön ja Oulun kaupungin tiimin yhdessä kumppanimme Ellun Kanojen kanssa tekemän tulokinnan siitä.

Tee myös oma tulkintasi – ja toimi. Tulevaisuus ei vain tapahdu, se rakennetaan.

Katri Angeria,
innovointi ja vaikuttamistyön johtaja
Diakonissalaitos

Prosessi

Miten keskusteluja järjestettiin

Alkuun kokemusasiantuntijat loivat uusia materiaaleja ja verkostoituivat eri toimijoiden kanssa esitellen projektia. Alkuperäisen keskusteluoppaan näet [täältä](#). Nuoret kutsuttiin tulevaisuuskeskusteluihin mukaan heille tuttujen Diakonissalaitoksen työntekijöiden ja infolappujen avulla.

Oulun nuorten tulevaisuuskeskustelut etenivät seuraavasti:

- Alkuun laskeutuminen tilanteeseen napostelemalla pieniä herkkuja ja luomalla yhteyttä ja luottamusta nuoriin.
- Turvallisemman tilan periaatteiden läpikäynti ja info: miksi ja miten keskustelua pidetään. Tavoitteena motivoida nuoria aktiiviseen osallistumiseen.
- Kokemusasiantuntijat kertoivat omasta tarinastaan: miten ovat päässeet kokemusasiantuntijoiksi. He myös jakoivat hieman omia kokemuksiaan elämästään; millaisen matkan ovat kulkeneet tähän päivään.
- Lyhyen verkkolomakkeen täyttö, jossa kysyttiin nuorten kokemusta heidän osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksistaan. Osa nuorista täytti paperiset versiot, jotka on siirretty lomakkeen nettiversioon.
- Keskustelua tulevaisuudesta. Toinen kokemusasiantuntija haastatteli, ja toinen kirjasi käsin vastaukset vihkoon, jonka jälkeen he ovat purkivat ne word-pohjalle.
- Fiiliskierros ja tunnelmat keskustelusta. Kokemusasiantuntijat jakoivat numeronsa, mikäli jollakulla tulee ajatuksia jälkikäteen. Lisäksi pienenä kiitoksena jaettiin Kiitos! -kortit, sekä Nuorten ohjelman tarroja.

Nuorisovaltuutettujen osalta aineistoa kerättiin Learning Cafe- eli oppimiskahvila-menetelmää mukailien. Pienryhmät kiersivät kysymyspisteitä täydentäen toisiaan. Kierroksen lopuksi esiteltiin kaikille vastaukset ja käytiin lyhyt kokoava keskustelu.

Oulussa tulevaisuuskeskusteluja käytiin yhteensä 14 kappaletta. Yhteensä kaikissa keskusteluissa oli mukana 97 osallistujaa.

Keskustelijaryhminä olivat:

- Oulun nuoret, 77 ihmistä. He ovat 17–35-vuotiaita, ja heidät tavoitettiin Diakonissalaitoksen oman toiminnan sekä muiden paikallisten toimijoiden kautta. Heidä kutsomme ”Oulun nuoriksi”.
- Nuorisovaltuusto ONE:n nuorisovaltuutetut, 20 ihmistä.

Kun puhumme kaikista osallistujista, puhumme oululaisista nuorista.

Kysymykset, jotka vaihtelivat keskustelusta riippuen:

- Kerro ihana muisto kesästäsi?
- Kun suljet silmät, ja mietit omaa tulevaisuutta viiden vuoden päähän, miltä tavallinen arkipäiväsi näyttää? Voi halutessaan kertoa ääneen.
- Missä tilanteessa itse viimeksi mietit tulevaisuutta? Mitä tilanteessa tapahtui?
- Mitä sana ”tulevaisuus” ylipäänsä tuo teille mieleen? Apukysymyksiä: kun mietit tätä sanaa, mietitkö omaa tulevaisuutta, jotain tiedekertomuksia tai elokuvia? Tai jotain ihan muuta?
- Jos voisit valita yhden asian nykyisyydestä minkä muuttaisit tulevaisuudessa, mikä se olisi? Voi olla omasta elämästä tai yleisemmin maailmasta.
- Jos mietit elämäsi noin 10 vuotta taaksepäin, minkälaisia toiveita/ajatuksia sinulla oli silloin ja onko ne toteutunut tälle päivää?
- Millaista olisi hyvä arki tulevaisuudessa mielestänne? Mitä siihen tarvitaan?
- Mikä sinua huolestuttaa tulevaisuudessa?
- Miettikää jokin tilanne jossa olet kokenut voivasi vaikuttaa tulevaisuuteen. Mitä siinä tapahtui? Millaisilla tavoilla/keinoilla koet voivasi vaikuttaa tulevaisuuteen?
- Kuinka turvaamme nuorten tulevaisuuden?

Tulokset & tulkinta

Tulevaisuuskolmio auttaa tulkitsemaan aineistoa

Tulevaisuuskeskusteluista saatuja ajatuksia kokoonnuttiin tulkitsemaan ja pohtimaan Diakonissalaitoksen ammattilaisten ja Oulun kaupungin henkilöstön kesken ennen tämän loppuraportin tuottamista.

Tästä loppuraportista on luettavissa ensin keskusteluista saadut havainnot ryhmittäin ja sen jälkeen tarkempi tulkinta niistä.

Tulevaisuuskeskusteluista saatu materiaali on tulkittu tulevaisuudentutkija Sohail Inayatullahin (2007) tulevaisuuskolmiota hyödyntämällä. Tulevaisuuskolmio soveltuu hyvin erilaisten tulevaisuuteen vaikuttavien tekijöiden tunnistamiseen.

Kolmio toimii analyysikehikkona, jonka avulla voidaan jaotella tulevaisuuskeskusteluissa tuotettua tietoa siten, että se tarjoaa mahdollisuuksia tunnistaa menneisyyden painoa, nykyhetken työntöä sekä sitä, mikä tuo tulevaisuuteen imua.

Myös Sitra on viime vuosina hyödyntänyt tulevaisuuskolmiota ja siten kolmion hyödyntäminen rakentaa siltaa Diakonissalaitoksen asiakkaiden näkemyksistä kohti yleistä suomalaista tulevaisuuskeskustelua ja mahdollistaa esimerkiksi näkemysten ja kokemusten pohtimisen rinnakkain tulevaisuusvallan näkökulmasta. (Sitran Megatrendit 2023)

Nykyhetken työntö:

Mihin suuntaan maailma kehittyy tällä hetkellä ja miten suuntaan voi vaikuttaa? Mitä muutoksia on käynnissä? Mikä meitä puskee muuttumaan? Millaisia trendejä ja megatrendejä tunnistamme?

Menneisyyden paino:

Millaisia rajoituksia ja esteitä menneisyys asettaa meille? Mikä estää pääsemästä eteenpäin? Millaiset uskomukset, maailman-kuvat, arvot tai ajattelumallit rajoittavat tulevaisuutta?

Tulevaisuuden imu:

Millaisia tulevaisuuskuvia meillä on? Mikä on parasta, mitä voisi tapahtua? Millaisia unelmia, suunnitelmia ja mahdollisuuksia nähdään?

Oulun nuoret: Tulevaisuususkon syntyä elämän perusasioista

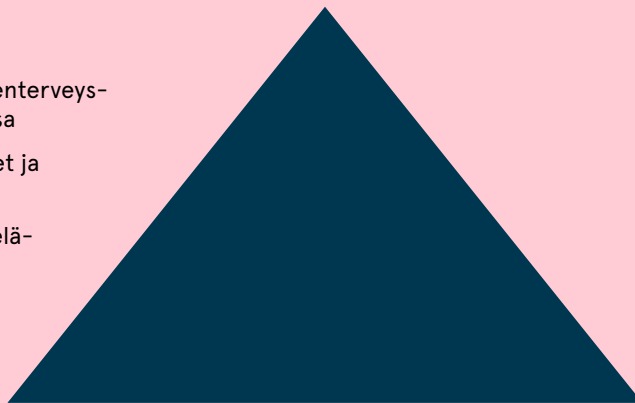
Huom! Oulun nuoriin lukeutuu erilaisia, haavoittuvassa asemassa olevia 17–35 -vuotiaita. Heitä oli erilaisin taustoin; keskusteluissa oli mukana nuoria, jotka ovat esimerkiksi olleet työelämän ulkopuolella, muuttaneet muualta Suomeen, paenneet sotaa tai vammautuneet.

Nykyhetken työntö:

- Yhteiskunnan vaativuus ja joustamattomuus
- Poliittisten päätösten ja julkisen talouden säästöjen vaikutus
- Ilmastokriisi
- Mielekäs arki
- Elannon saanti ja itselle sopivan työn löytäminen

Menneisyyden paino:

- Terveysongelmat ja mielenterveys- haasteet pitävät välitilassa
- Toteutumattomat haaveet ja pelko syrjään jäämisestä
- Kouluttautumisen ja työelämän vaativuus
- Taloudellinen turvattomuus
- Julkisten palveluiden heikko saatavuus huolettua

Tulevaisuuden imu:

- Haaveena hyvät elämän perusasiat
- Työ, koulutus, yrittäjäys ja hyvinvointi motivoivat
- Haave kokonaisvaltaisesti hyvinvoinnista ja merkityksellisyydestä
- Läheiset ihmiset ja yhteisö kantavat

Menneisyys painaa Oulun nuorilla

Monet Oulun nuoret kuvailevat keskusteluissa vastoin- käymisiä elämässään; sairauksia, mielenterveyshaasteita, läheisten ongelmia, toteutumattomia haaveita ammatista, yksinäisyyttä ja katkenneita ihmissuhteita. Myös kotimaassa syttynyt sota, hyväksikäyttö ja päihdeon- gelmat mainitaan. Osa Oulun nuorista kokee, ettei ole tullut hyväksytyksi sellaisena kuin on tai ei ole saanut kannustusta.

Keskusteluiden perusteella monen Oulun nuoren menneisyys on tuntunut raskaalta. Muutama on

yllättynyt, että on ylipäättään elossa. He nimeävät isoja, elämään vaikuttaneita asioita elämässään, vanhoja haaveita, myönteisiä muutoksia ja pettymyksiä. Muutama mainitsee, että omassa ajattelussa on tapahtunut muutos esimerkiksi siinä, mikä on elämässä tavoiteltavaa. Kokonaisuutena menneisyys on keskustelujen perusteella ollut kuitenkin raskas ja liian paljon on tapahtunut liian aikaisin.

Työn ja koulutuksen merkitys tärkeää – välitila ahdistaa

Moni Oulun nuorista elää tällä hetkellä haastavaa elämää terveysongelmien keskellä, tukien varassa ja kokee olevansa byrokratian rattaissa. Keskusteluista välittyy tunne välitilasta ja pelko, että oma juna meni jo.

Keskusteluista nousee menneisyyden ja omien terveyshaasteiden pohjalta huolia; voinko kouluttautua, jaksanko työelämää, löydäkö ammatin? Monet Oulun nuorista ovat jo vaihtaneet ammattia tai kokeneet pitkiä jaksoja työelämän ulkopuolella. Työhön tai kouluun pääseminen koetaan vaikeaksi.

Osa keskustelijoista on välitilassa, koska ei tiedä saako oleskeluluvan tai kansalaisuuden Suomeen. Muutama pelkää tekevänsä jotain, mikä estää kansalaisuuden.

Oma paikka hukassa – auttaako kukaan?

Menneisyyden pohjalta kouluunpääsy ja oman urapolun löytäminen nähdään haastavana ja systeemi joustamattomana. Myös ensikertalaiskiintiö herättää kritiikkiä.

Toisaalta osa myös kuvailee, miten vaikeuksien jälkeen elämä on alkanut näyttää valoisammalta – pienetkin asiat ovat vaikuttaneet. Tunne siitä, että voi vaikuttaa tulevaisuuteen, on vahvistunut mm. hakiessa ja vastaanottaessa apua, hoitaessa raha-asioita kuntoon, töissä ja hakiessa kouluun ja vaikuttaessa omaan yhteisöön tai politiikkaan. Muutama kertoo pyrkivänsä elämään hetkessä, vaikka tulevaisuus mietityttää.

Keskusteluissa kritisoidaan muutamaan otteeseen julkisia palveluja. Niihin on vaikea päästä, vaikka ne olisivatkin laadukkaita. Moni on kokenut nuoruudessaan vähätelystä terveydenhuollon ammattilaisten tai opettajien suunnalta.

Nykyhetken työnnössä näkyy yhteiskunnan vaatavuus – onko yhteiskunta menossa huonompaan suuntaan?

Oulun nuoret näkevät nykyhetkessä monia isoja haasteita. He pohtivat keskusteluissa sekä suomalaisen yhteiskunnan ja ilmaston tilaa että omia mahdollisuuksiaan elämässä. Terveys, koulutus, elanto ja sosiaaliset suhteet ovat tärkeitä. Keskusteluista välittyy arvostus elämän ”perusasioita” kohtaan, kuten ruokaa, kotia, perhettä, terveyttä, työtä, harrastuksia ja arjen rytmiä.

Kysyttäessä suoraan, mikä tulevaisuudessa huolestuttaa, nousee Oulun nuorilla esiin huoli tai pelko mm. omista terveysongelmista ja voimien riittävyydestä, työllistymisestä, läheisten menettämisestä, poliittisesta ilmapiiristä ja palveluiden piiriin pääsemisestä. Myös esimerkiksi ilmastonmuutokseen, sotaan ja ennakkoluuloihin liittyvät pelot mainitaan. Muutama kuvailee, että tulevaisuudessa huolestuttaa kaikki.

Työelämä välittyy keskusteluista raskaana. Yhteiskunnan Oulun nuoret näkevät kouluttautumisen ja työllistymisen osalta joustamattomana: jos teet väärän ammatinva-

linnan, joudut vaikeuksiin. Erehdyksille tai yksilöllisille valinnoille ei ole tilaa.

Itsenäistyminen on Oulun nuorille tärkeää, mutta samaan aikaan pärjääminen tuntuu vaikealta. Työn toivotaan antavan muutakin kuin vain elannon.

Miten politiikka ja järjestelmä vastaa ihmisten haasteisiin?

Oulun nuorten keskusteluista piirtyy esiin mielen-terveyskriisi ja kysymys; miten Suomi vastaa siihen? Saneleeko yhteiskunta yksilön hyvän elämän ehdot?

Osa keskustelijoista kritisoi jäykkää byrokratiaa: jos saat työn tai ohitat tietyn ikärajan, menetät itsellesi tärkeän palvelun. Keskusteluista nousee toive pitkäjän- teisyydestä – sekä omassa elämässä että poliittisessa päätöksenteossa.

Päätäjien tekemät päätökset säästöistä näkyy huolena palveluiden riittävyydestä. Moni pelkää, riittävätkö omat voimavarat palata opintoihin tai työelämään. Osa on kokenut, ettei ole tullut kuulluksi asiakkaana esimerkiksi terveydenhuollossa tai on joutunut odottamaan hoitoon pääsyä.

Tulevaisuuden imu syntyy elämän perusasioista

Oulun nuoret kuvailevat hyvän arjen tulevaisuudessa koostuvan ”perusasioista”. Näitä ovat mm. hyvä arki-rytmi, terveellinen ruoka, hyvä uni, terveys, parisuhde, vanhemmaksi tulo, perhe ja ystävät, oma koti, työ ja koulutus, lemmikit sekä mahdollisuus harrastaa. Vaikka keskustelijoilla on ollut vaikeita haasteita elämässään, on moni keskusteluissa kuvaillut konkreettisesti unelmiaan, toiveitaan ja tulevaisuuden hyvää arkea. Hyvään arkeen voi kuulua vaikkapa rakkaus, oma talo, onnellinen perhe tai iltasauna.

Puheissa korostuu rytmi ja rutiinit

Moni Oulun nuori kuvailee nimenomaan arjen rytmin merkitystä. Mahdollisuus kohdata muita ihmisiä ja kuulua joukkoon sekä merkityksellinen ja mielekäs tekeminen koetaan myös tärkeäksi. Monet keskustelijoista mainitsevat esimerkiksi liikunnan tai luovan harrastamisen tärkeäksi asiaksi elämässä.

Työ ja haave yrittäjyydestä motivoivat – tulevaisuuden imu syntyy itsenäisyyden kokemuksesta, koulutuksesta ja työstä

Monet keskustelijoista kertovat, että toivovat pääsevänsä itselle sopivaan ammattiin ja työhön. Omalta tuntuva, mielekäs tai jopa merkitykselliseltä tuntuva työ tuntuu olevan keskeinen toive tulevaisuudessa. Moni Oulun nuorista kuvailee myös toiveitaan olla yrittäjä Suomessa tai ulkomailla. Muutama mainitsee, että toiveena on olla velaton.

Keskusteluista herää myös toive yhteiskunnan tuelle ja kuuntelulle; esimerkiksi viranomaisilta toivotaan ymmärrystä ja systeemiltä joustavuutta.

Osa Oulun nuorista kertoo, että on valmis näkemään vaivaa saadakseen koulutuksen tai työn ja näkee oppimismahdollisuuksia esimerkiksi verkossa. Muutama kommentoi, että aikaa pitää käyttää tehokkaasti esimerkiksi treenaamiseen tai kielen opiskeluun. Elämässä tulee olla aktiivinen. Osa keskustelijoista haaveilee matkustamisesta tai asumisesta ulkomailla. Elämää ei siis nähdä vain Suomessa.

Oma hyvinvointi ja yhteisö tärkeitä Oulun nuorille – kokonaisvaltainen hyvinvointi ja kuuluminen johonkin tärkeää tulevaisuudessa

Keskusteluista ilmenee, että osa näkee myös mielen hyvinvoinnin tärkeänä. Osa keskustelijoista kertoo haaveilevansa mielenrauhasta ja sosiaalisesti rikkaasta elämästä. Työkään itsessään ei välttämättä tuo hyvää arkea, vaan työn on oltava mielekästä ja itselle sopivaa.

Osa keskustelijoista kertoo haluavansa auttaa muita ihmisiä tulevaisuudessa: keskusteluissa mainitaan esimerkiksi vapaaehtoistyö. Tunne siitä, että voi vaikuttaa tulevaisuuteen, on kasvanut myös mm. asukastoiminnasta, äänestämisestä, lahjoituksista ja vapaaehtoistoiminnasta.

Toimijuuden tunne on pienistä asioista kiinni

Huomionarvoista Oulun nuorten keskusteluissa on se, että vähintään osalla on suuri pyrkimys itsenäiseen ja omaehtoiseen elämään. Vaikka keskusteluista ilmenee paljon huolia ja ahdistusta sekä omasta että yhteiskunnan tilanteesta, välittyy keskusteluista toisaalta vahva tulevaisuususkko.

Tulevaisuususkon kannalta merkittävää on tarkastella toimijuuden kokemuksia. Nuoret kuvailevat, että tulevaisuuteen on voinut vaikuttaa muun muassa auttamalla naapuria, äänestämällä, poimimalla roskan, vuorovaikutuksella ja tervehtimisellä, muuttamalla omaan asuntoon ja hoitamalla omia asioita.

Kuva: Teemu Ullgren

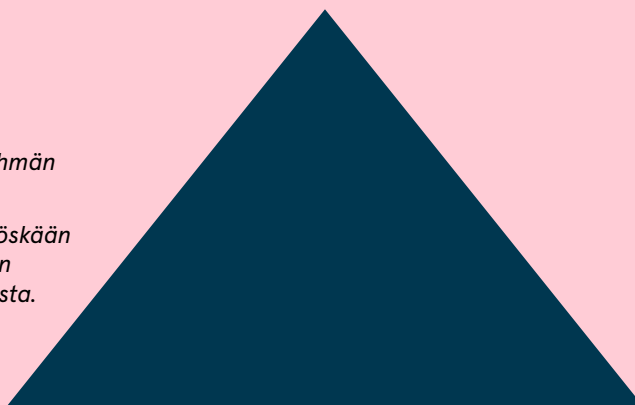
Nuorisovaltuutetut: Vaikuttaminen vahvistaa tulevaisuususkkoa

Nykyhetken työntö:

- Syrjäytymisen uhka
- Polarisaation trendi
- Pettymys politiikkaan

Menneisyyden paino:

- *Ei aineistoa kohderyhmän osalta.*
- *Kysymykset eivät myöskään ohjanneet kertomaan menneisyyden painosta.*

Tulevaisuuden imu:

- Perustarpeiden täyttyminen
- Yhteisöllisyys ja joukkoon kuuluminen
- Vaikutusmahdollisuudet tulevaisuuteen

Huomio! Nuorisovaltuuttujen keskustelut on purettu asiainkäsittelylistoiksi, ei pitkin sitaatein. Aineistosta on siis ollut paikoin haastavaa tehdä tulkintaa.

Syrjäytymisen uhka suurimpana nykyhetken työntäjänä

Nuorisovaltuutetut ovat erityisen huolissaan syrjäytymisestä, eriarvoistumisesta ja mielenterveystilanteesta. Heitä huolettavat esimerkiksi koulupudokkaiden ja pitkäaikaistyöttömien ongelmat, päihdekulttuuri ja päihteiden saatavuus sekä ääriajattelu ja polarisaatio.

Myös vanhemmuus, parisuhteet ja syntyvyyden lasku mietityttävät nuorisovaltuutettuja.

Päätäjien välinpitämättömyys ja päätöksenteon lyhytnäköisyys myös huolettavat. Keskustelukulttuuri, jossa ei yritetä ymmärtää tai ymmärretään tahallaan väärin on omiaan ruokkimaan polarisaatiota ja se nähdään uhkana demokratialle. Sananvapauden ja vastuun ymmärtäminen olisi tärkeää.

Yksi huolestuttava kehityskulku liittyi myös koulutustason heikkenemiseen ja nuorten keskittymiskykyyn. Lisäksi ilmastonmuutos, luontokato, sota ja vähemmistöjen oikeudet huolettivat nuorisovaltuutettuja.

Tulevaisuudessa on myös toivoa – onnellisuus muodostuu perustarpeiden täyttymisestä ja joukkoon kuulumisesta

Lähtökohtana hyvälle tulevaisuudelle on perustarpeiden täyttyminen: koti, terveellinen ruoka, vesi ja sähkö sekä koulutus ja työpaikka. Hyvässä tulevaisuudessa arkirytmi on kunnossa ja jokainen kokee mielekäästä tekemistä esimerkiksi työn ja harrastusten muodossa. Hyvinvointi ja terveys ovat luonnollisesti keskiössä, niin fyysinen kuin psyykinen.

Yhteisöllisyys ja joukkoon kuuluminen ovat tärkeitä.

Hyvä vanhemmuus ja perhe, rakkaus, ystävät ja lemmikit korostavat kuulumisen tunnetta ja yhteyttä toisiin. Turvalliset aikuiset tuovat turvallisuuden tunnetta. Terve itsetunto ja itsensä arvostaminen kasvattavat sitä lisää.

Onnellisuus muodostuu myös hetkestä nauttimisesta, luottamuksesta ja empatiasta sekä mahdollisuudesta haaveilla.

Oma aktiivisuus vahvassa roolissa

Nuorisovaltuutetut kokivat, että heillä on itsellään vahva rooli tulevaisuuteen vaikuttamisessa. Tällä porukalla on siihen mahdollisuus luottamustehtäväsäkin kautta.

Oulun nuorista poiketen tämä ryhmä on saanut kenties enemmän positiivisia kokemuksia osallisuudessa ja vaikuttamisesta, ja kokevat vahvasti tämän olevan keino

parempaan tulevaisuuteen. Keskusteluista voi tehdä tulkinnan, että nuorisovaltuutetut ovat muuttamassa maailmaa, kun taas Oulun nuorista suuri osa joutuu keskittymään omaan elämäänsä ja sen muuttamiseen.

Nuorisovaltuutetut kokevat voivansa vaikuttaa yhteiskuntaan aktiivisuudella järjestötoiminnassa, tavalla jolla kohtaa muut ihmiset, toimimalla itse esimerkkinä, kuluttamisen valinnoilla ja kuuntelulla. Vaikuttaminen ymmärretään laajalla skaalalla: äänestämisen ja poliittisen aktiivisuuden lisäksi muun muassa mielipidekirjoituksilla, somessa vaikuttamisella tai kantaa ottavalla taiteella.

Kuva: Teemu Ullgren

Tulkinta

Kun tulevaisuuskeskustelut oli käyty, nuorten näkemyksiä tulevaisuudesta analysoitiin vielä Diakonissalaitoksen ja Oulun kaupungin yhteisessä työpajassa. Keskustelun ja työskentelyn pohjalta nostamme esiin tärkeimpiä tulkintoja, joita suomalaisessa tulevaisuuskeskustelussa tulisi pohtia. Tulkinta viedään takaisin myös nuorille, jotka osallistuivat tulevaisuuskeskusteluihin sekä päätöksentekijöille. Eli myös isompi joukko pääsee jatkamaan tulkintatyötä.

Seuraavaksi siis pohdimme, millaisia johtopäätöksiä nuorten keskusteluista voi tehdä. Löysimme seitsemän keskeistä havaintoa.

1. Eläminen välitulassa kuluttaa – ihmisen on nähtävä toiveikkaita horisontteja

Oulun nuorten aineistosta välittyi, miten vaikeaa ihmisen on elää välitulassa tietämättä, milloin elämä nytkähtää eteenpäin. Osa ei ajatellut tulevaisuutta laisinkaan, koska siinä huolestuttaa kaikki.

Etenkin terveyshuolet, haasteet menneisyydessä ja yhteiskunnan vaativuus luovat pelkoa, ettei tilanne muutu. Välitila onkin pysyvä tila. Jos yksilöllisille elämänpoluille ja uusille aluille ei ole yhteiskunnassa tilaa, voi haasteita kokeneista nuorista tuntua että oma juna meni jo – lopullisesti.

Miten voimme tuoda nuorille toivoa siitä, ettei menneisyys määrää tulevaisuutta? Miten voimme vahvistaa nuoren tunnetta, että hän pärjää? Aineistosta on nähtävillä, että toimijuuden tunnetta vahvistivat näennäisesti pienet asiat; roskan poimiminen, tervehtiminen, raha-asoiden hoitaminen. Toimeliaisuus, mielekkäät harrastukset ja työn tekeminen nähtiin tärkeinä, ja ovat varmasti yksi keino päästä haasteista eteenpäin.

2. Missä ovat rohkaisu ja turvalliset aikuiset?

Keskusteluissa kaikui toiveita kannustavammasta ilmapöydästä omassa elämässä ja koko yhteiskunnan tasolla. Moni Oulun nuorista oli jo ottanut askeleita aikuisuuteen ja itsenäistymiseen. Osa heistä on matkalla määrätietoisesti hyvää, tasapainoista elämää kohti, vaikka elämässä olisi isojakin haasteita. Itsenäistyminen ja pärjääminen on tärkeää. Silti keskusteluista välittyi vahvana toive avusta ja tuesta. Yhteiskunnan tuki koettiin byrokraattisena ja joustamattomana. Elämässä on läsnä epävarmuus: apua ehkä saa, mutta sekin voi loppua milloin vain.

Hätkähdyttävää oli myös, että muutamat osallistujat Oulun nuorten ryhmässä olivat kokeneet vähättelyä terveydenhuollon, sosiaalitoimen tai opettajien toimesta. Eli ne ihmiset, joiden ammattitaitoon kuuluu tukea nuoria heidän kasvussaan, ovat tulleet painaneeksi nuoria alas.

Viime vuosina onkin ehkä aiempaa enemmän alettu puhua mediassa aikuisten, etenkin opettajien, nuoriin kohdistamasta kiusaamisesta. THL kartoitti aikuisten lapsiin kohdistamaa kiusaamista ensimmäistä kertaa Suomessa vuonna 2022, ja silloin tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan kuusi prosenttia yläkoululaisista kertoo kokevansa säännöllistä, vähintään kerran viikossa tapahtuvaa kiusaamista aikuisten taholta. (Lähde: [Yle](#)) Voinee ajatella tai arvuutella, että ilmiö on harvinainen. Sen merkitystä ei silti kannata vähätellä: haavoittuvassa asemassa olevat nuoret saattavat tarvita kipeästi rohkaisua ja kannustavia sanoja. Ja jo neutraalilla asenteella nuorta kohtaan voi olla yllättävä vaikutus.

Keskustelujen perusteella voi kysyä: onko yhteiskunnallamme hukassa turvallisen aikuisuuden henki, kannustava ilmapiiri, joka kannattelee nuoria kohtia elämää?

3. Työelämä on reitti parempaan elämään, mutta samaan aikaan se tuntuu raskaalta

Aineistosta välittyi vahvana, että työ on tärkeä asia nuorten elämässä ja tulevaisuuden suunnitelmissa. Se tuo leivän pöytään ja turvallisuutta, mutta työn toivotaan olevan itselle mielekäästä ja jopa merkityksellistä. Monilla nuorista oli keskustelujen perusteella tarkat ala- tai uratoiveet, ja osa heistä aikoi alkaa yrittäjäksi. Ajatus työstä ja kouluttautumisesta välittyivät eteenpäinvievänä voimana.

Etenkin Oulun nuorten keskusteluista kuitenkin ilmeni, että monet pelkäävät etteivät omat voimat riitä työskentelyyn tai työelämään. Koulutusjärjestelmä ja työelämä nähtiin joustamattomina.

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina kannettu huolta nuorten työkyvystä ja huomionarvoista onkin, että Kelan mukaan pitkään jatkunut kasvu työkyvyttömyyseläkettä saaneiden nuorten määrässä pysähtyi ja kääntyi laskuun vuonna 2021. Sama kehitys jatkui vuonna 2022. (Lähde: [Kela, 2023](#)) Samaan aikaan julkisessa keskustelussa puhutaan mielenterveydenhaasteiden kasvusta. Mielenterveyshaasteet ovat merkittävä työkyvyttömyyseläkkeiden syy, kun tarkastellaan kaikkia suomalaisia työkäisiä. (Lähde: [Eläketurvakeskus, 2023](#)) Yhteiskunnankin tasolla haasteita siis on.

Oululaisten nuorten tulevaisuuskeskustelujen pohjalta nouseekin kysymys: miten lisäämme nuorten aikuisten pystyvyyden tunnetta ja jaksamista, etenkin kun motivaatiota tehdä töitä on?

4. Jos et mahdu muottiin, jäätkö umpikujaan?

Tulevaisuuskeskusteluihin osallistui erilaisia ihmisiä, joiden elämä ei ole mennyt normatiivisen ”käsikirjoituksen” mukaan, jossa ihminen kouluttautuu, työllistyy, tapaa kumppanin ja ehkäpä perustaa perheen. Nuorten elämän haasteet ja muutokset ovat luoneet katkoksia tähän käsikirjoitukseen, tai myllänneet elämän kokonaan. Yhteiskunnan tahti voi tuntua armottomalta, jos oma elämä on pysähtynyt vaikkapa sairastumisen takia. Kyytiin voi olla vaikea nousta.

Onko yleisesti suomalaisessa yhteiskunnassa jaettu käsitys ihmisen elämäkulusta vanhentunut? Miten mediassa ja julkisessa keskusteluissa – ja toisaalta järjestelmän tasolla – sallittaisiin erilaiset tahdit ja ratkaisut elää?

Tulevaisuuskeskustelujen osallistujien jakamat kokemukset näyttävät, miten haastavaa on elää erilaista polkua. Kouluttautuminen, tuen saaminen ja työllistyminen nähtiin tiukkana ja joustamattomana. Elämä voi tuntua ajautuneen umpikujaan.

5. Kohtaamiset, ihmissuhteet ja vertaisten tuki kannattelee

Tulevaisuuskeskustelujen perusteella nuoret pitivät hyvin tärkeänä yhteyttä toisiin ihmisiin, kohtaamista, joukkoon kuulumista ja yhteisöllistä toimintaa. Osalla oli haaveissa parisuhteen löytäminen ja lasten saaminen, osalle ystävyyssuhteet olivat tavoiteltava asia.

Yhtä kaikki, keskustelujen perusteella yksi elämän tärkeistä peruspilareista on toiset ihmiset. Tämä näkyi myös huolissa; jos perheessä tai rakkaalla läheisellä oli murheita, kantoivat nuoret huolta siitä.

Huomionarvoista on, että perheeltä, ystäviltä, vertaisilta tai yhteisöllisestä toiminnasta saatu kannustus voi paikata niitä aukkoja, joita yhteiskunnan palvelut eivät pysty kattamaan. Nuoret kuvailivat, miten vaikeaa palveluihin on päästä. Odottaessa apua ja etsiessä reittiä tuen piiriin, mitataan ihmisen oma kyvykyys selvittää välitilasta. Vertaisten tuki tai oma elämän tukiverkko voi olla tärkeää kriittisellä elämän hetkellä.

Miettiessä ratkaisuja nuorten tulevaisuuden turvaamiseksi on tärkeää ottaa huomioon yhteisöllisyyden näkökulma; miten mahdollistamme ihmisten luontevat kohtaamiset ja yhdessä harrastamisen? Miten tuemme perheitä, nuorten kykyä luoda syviä ihmissuhteita ja haaveita vanhemmuudesta?

6. Toimeliaisuus auttaa eteenpäin – kunhan elämä ei ole suorittamista

Tulevaisuuskeskustelujen yhdeksi havainnoksi nousi, että konkreettiset teot ja sopiva toimeliaisuus auttavat nuorta haasteiden keskellä eteenpäin ja voivat luoda uskoa tulevaan. Etenkin Oulun nuoret puhuivat arkirytmien ja mielekkään harrastamisen merkityksestä. Osa

keskustelijoista halusi olla oman elämänsä ohjaksissa ja nähdä paljon vaivaa tulevaisuutensa eteen.

Huomioitavaa kuitenkin on, että osa nuorista saattaa ajatella, ettei lepäämiselle ja pysähtymiselle ole lainkaan tilaa. Julkisessa keskustelussa onkin vähintään viimeiset 20 vuotta puhuttu yhteiskunnan suoritus- ja yksilökeisyydestä. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu vuodelta 2022 tutki mm. hyvinvoinnin ja pahoinvoinnin eriytymistä Suomessa. ”Miten Suomi voi nyt ja tulevaisuudessa? Näkökulmia hyvin- ja pahoinvoinnin sekä kansantautien kehitykseen” -julkaisussa toimenpide -ehdotuksissa mainitaan:

”Myös psykologiset tekijät vaikuttavat eriytymiseen. Suoritusorientaatio eli voimakas vertailu muiden arvosanoihin ja epäonnistumisen pelko vaikuttavat nuorten kehitykseen negatiivisesti. Suorituksen keskittyminen heijastelee laajemminkin yhteiskunnan kovenevia arvoja. Tähän olisi tärkeää puuttua.” (Lähde, [Eduskunta](#), 2022.)

Tulevaisuuskeskusteluiden perusteella toimeliaisuus on siis hyvä ja tavoiteltava asia, mutta ainoana ratkaisuna elämän haasteisiin se voi haavoittaa entisestään.

7. Hyvä elämä on arkista

Tulevaisuuskeskusteluihin osallistuneet nuoret kuvasivat hyvän arjen olevan elämän ”perusasioita”. Hyvään arkeen kuuluvat muun muassa ruoka, koti, terveys, perhe, parisuhde ja ystävät, työ, harrastukset. Moni kuvaili keskusteluissa rytmin merkitystä; tyytyväisyys tulee siitä, että on kiinni arjessa ja sen rutiineissa.

Havainto oli lähes liikuttava: näinkö pienistä, tavallisista ja konkreettisista asioista onni on kiinni?

Asiaa voi pohtia kuitenkin toisestakin näkökulmasta: onko heikossa asemassa olevalla nuorella mahdollisuus unelmoida muusta kuin hyvästä, tavallisesta elämästä? Uskaltaako hän kurottua unelmissaan pilviin, yli perusarjen?

Tätä pohdintaa vahvistaa havainto, että nuorisovaltuudet, joilla on elämässään luottamustehtävän kautta vaikutusvaltaa ja – hyvin stereotyyppisesti luokitellen ja olettaen – myös vakaampi arki, tuntuivat olevan muuttamassa maailmaa. Kärjistetysti voisi sanoa, että Oulun nuorten energia kuluu pyrkimykseen muuttaa omaa elämäänsä, pääsyyn pois välitilasta. Kenties jopa selviytymiseen ja hengissä pysymiseen.

Tulevaisuuskeskustelujen perusteella kuitenkin löytyi jatkotulkintaan tärkeä havainto: hyvä arki voi syntyä yllättävän pienistä ja tavallisista asioista. Miten yhteiskunnassa voidaan huolehtia, että tuo hyvä arki on kaikkien saavutettavissa?

Miten turvaamme nuorten tulevaisuuden?

Suurimmassa osassa tulevaisuuskeskusteluita kysyttiin nuorilta ratkaisuehdotuksia nuorten tulevaisuuden turvaamiseksi. Oululaisten nuorten terveiset päättäjille olivat selvät: nuoria ei pitäisi nähdä vain numeroiden ja tilastojen kautta, vaan päättäjien tulisi jalkautua heidän joukkoonsa, kuunnella nuoria ja ottaa heidät mukaan päätöksentekoon.

Nuorten ehdotuksista keskusteltiin tulkintatyöpajassa nuoria kohdanneiden ammattilaisten kanssa.

1. Matalan kynnyksen sote-palvelut

Keskeisimpänä viestinä nuoret toivoivat matalan kynnyksen sote-palveluita kaikkiin kohtiin hoitoa: ennaltaehkäisyä (esim. koulupsykologi), varhaisen tuen puuttumisen mallia sekä oikea-aikaisen avun tarjoamista ja nopeampaa hoitoon pääsyä. Tukea toivottiin erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmiin, kattavaan seksuaalikasvatukseen ja perhe-elämään.

Vertaistoiminta tukee hoitoprosessin aikana. Hyviin elintapoihin tulisi kannustaa, ja ruoan, liikunnan sekä unen merkitystä korostaa. Jotta nuoret löytäisivät kolmannen sektorin palveluiden piiriin, niistä olisi hyvä viestiä kanavissa, jossa nuoretkin ovat, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.

2. Oppiminen ja kasvu ihmisenä

Elinikäinen oppiminen ja joustavuus opin tiellä mahdollistavat nuorille toiveikkaan tulevaisuuden. Parannuksia voitaisiin tehdä monissa kohdin: lähtien laadukkaasta varhaiskasvatuksesta ja opetuksesta, kodin ja koulun yhteistyöstä aina työelämävalmiuksiin. Opinto-ohjauksella on tärkeä rooli siinä, miten opinnoista ja työelämästä ylipäättään puhutaan. Nuoret toivovat joustavampia tapoja osallistua ja palata työelämään ja koulutukseen.

Turvallinen netti on teema, joka puhututtaa. Päättäjien pitäisi löytää keinoja netin turvalliseen käyttöön ja traumatisoivan sisällön rajaamiseen. Osa nuorista esitti sosiaalisen median käytön rajaamista nuorilta ja lapsilta, tästä konkreettisena esimerkkinä kännyköiden poistaminen oppitunneilta. Toisaalta sosiaalisella medially on myös hyvää tekevää rooliä väylänä palveluihin ja vertaistukeen.

3. Toimivat nuorisopalvelut

Nuorille suunnattu kolmannen sektorin toiminta täydentää sote-palveluiden ja koulun tarjoamaa verkkoa. Nuoret kaipaavat turvallisia aikuisia elämäänsä, aikuisia jotka kuuntelevat ja kohtaavat nuoria, ja jotka tarjoavat ihmisyyden taitoja ja ymmärrystä.

4. Harrastukset ja aktiviteetteja tarjolla

Nuorille olisi tärkeää sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistaminen, matalan kynnyksen paikkojen ja niiden löydettävyyden lisääminen. Harrastusmahdollisuudet varallisuuteen katsomatta olisivat keskeisiä tässä.

Nostoja muista toiveista:

- Opetusta taidoista, jotka lisäävät hyvinvointia ja mahdollisuuksia toimia paremmin muiden kanssa; esimerkkinä tunnetaidot, vuorovaikutustaidot, muiden huomiointi, yhteisöllisyys ja ymmärrys eri kulttuureista.
- Lisää voimavarakeskeisyyttä ja positiivista ilmapiiriä.
- Yhdenvertaisuutta ja erillisuuden hyväksyntää.
- Vähemmän kiirettä ja paineita.
- Lisää yksilöllisyyden ja yksilöllisten tarpeiden huomiointiä esimerkiksi pienemmällä luokkakoolla ja päiväkotiryhmillä, jotta jokainen tulisi nähtyä.

Loppusanat

Seuraavana tiedossa: uusia keskusteluja ja konkreettisia tekoja – ei vain korulauseita

Nyt pidetyt tulevaisuuskeskustelut Oulun alueen nuorille ovat onnistuneet tärkeimmässä: lisäämään osallisuutta ja kuulluksi tulemistä. Lisäksi saimme tärkeää oppia keskustelujen vetämisestä ja kokemusasiantuntijoiden vaikutuksesta tämänkaltaiseen prosessiin. On selvää, että kokemusasiantuntijoidet läsnäolo toi nuorille samastuttavuutta ja lähestyttävyyttä, joiden turvin nuoret pystyivät kertomaan avoimemmin ja hyvin syvällisesti kipeistä asioistaan, peloista, huolista ja unelmista.

Tämänkaltaisessa työssä on kuitenkin tärkeää miettiä jo seuraavia askeleita. Mitä teemme seuraavaksi? On ilmiselvää, että nuorten itsensä on saatava kuulla kerätyt havainnot. He saavat mahdollisuuden jatkaa tulkintaa – tästä me Diakonissalaitoksella pidämme huolen.

Meillä on myös arvokas mahdollisuus hyödyntää nuorten ajatuksia ideoidessamme konkreettisia ratkaisuja nuorten tulevaisuuden turvaamiseen – kaupungin, hyvinvointialueen ja koko yhteiskunnan tasolla. Kiitämme Oulun kaupunkia kumppanuudesta tärkeässä asiassa. Ja Oulun kaupungin, sekä Oulun diakonissalaitoksen säätiön työntekijöitä ohjausryhmäsparrauksesta kokeilun aikana. Haluamme lausua lämpimän kiitoksen myös kaikille sidosryhmille, jotka mahdollistivat nuorten kohtaamiset osana toimintaansa. Yhteistyön kautta syntyy myös konkreettinen mahdollisuus sille, että keskustelujen anti voi saada aikaan muutoksia – pienempiä ja isompia. Konkreettisia sekä ilmapiiriin ja asenteisiin vaikuttavia muutoksia. Vähintään osaan toiveista voidaan vastata nyt, kun ne on kuultu.

Löydetyt signaalit ja havainnot ovat vapaasti käytettävissä päättäjien, eri alojen ammattilaisten ja esimerkiksi median työssä. Kannustimme raportin alussa: tee tulevaisuudesta oma tulkintasi. Mitä ajattelet tulevaisuudesta nyt, luettuasi nuorten ajatukset siitä? Mistä haluat kuulla lisää, mihin tekoihin ryhdyt? Millaisia erilaisia tulevaisuuksia kuvittelet?

Jatketaan keskustelua!

Koko tiimin puolesta,
Katri Angeria, innovointi ja vaikuttamistyön johtaja
Diakonissalaitos

Ihmisarvoisen
tulevaisuuden
rakentamiseen
tarvitaan ihan jokaista!

Diakonissa-
laitos